

Beslut

Svenska Kyrkans Försäkringsförening
105 61 Stockholm

FI Dnr 01-2301-301

Föreläggande enligt 71 § lagen (1972:262) om understödsföreningar

Finansinspektionens beslut

1. Föreningen medges med stöd av 7 kap. 10 § sista stycket försäkringsrörelselagen (1982:713), FRL, att längst till den 30 april 2002 för skuldtäckning enligt nämnda lagrum första stycket 11 använda de två fordringsbevis som utställts av UBS AG London Branch.
2. Svenska Kyrkans Försäkringsförening föreläggs med stöd av 71 § andra stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar att senast den 30 april 2002 vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla de krav i fråga om skuldtäckning som anges i 7 kap. 10 § FRL.

Ärendet

Svenska Kyrkans Försäkringsförening (föreningen) är en understödsförening vars verksamhet regleras av lagen om understödsföreningar. Föreningen tillämpar, efter beslut av Finansinspektionen enligt 24 a § lagen om understödsföreningar, placeringsreglerna i FRL.

Föreningen har investerat i två s.k. obligationer, i detta fall två fordringsbevis utfärdade den 5 januari 2001 av UBS AG London Branch, UBS, med nominella belopp motsvarande underliggande aktiers marknadsvärde. Fordringsbevisen har knutits till två olika aktieindex på så sätt att värdet skall motsvara värdet på dessa index. Det ena indexet, Global Index Note (GIN), innehåller 600 olika globala aktier och motsvarar i möjligaste mån den sammansättning av aktier som Morgan Stanley Composite Index (MSCI) bygger på. Det andra indexet, Swedish Index Note (SIN), innehåller 100 svenska aktier och består i möjligaste mån av aktier motsvarande Affärsvärldens Generalindex (AFGX). UBS rapporterar på månatlig basis värdet på fordringsbevisen till föreningen.

Vid förfallodagen den 5 januari 2006 skall inte något nominellt belopp utbetalas utan ett belopp motsvarande marknadsvärdet på det valda aktieindexet. UBS:s åtagande skall enbart avse utbetalning av detta belopp. Det är också möjligt att på förfallodagen erhålla de underliggande aktierna i stället för kontantbeloppet.

Under löptiden har UBS utfäst sig att ställa tvåvägspriser dvs. upprätthålla en andrahandsmarknad i SIN och GIN. Enligt UBS har fordringsbevisen alltid ett värde som motsvarar det reella värdet av de underliggande aktierna. Vid ”förtida inlösen” finns tre alternativ:

1. UBS köper fordringsbeviset till ett pris av estimerat NAV (principal trade)
2. Tredje part köper fordringsbeviset till överenskommet pris mellan parterna (brokerage trade)
3. UBS säljer underliggande portfölj och köper fordringsbeviset till dess NAV (agency trade)

Föreningen har inledningsvis uppgett att aktierna i indexen inte är pantsatta utan hålls av UBS på separat konto (klientmedelskonto) avskilt från UBS övriga tillgångar och är enligt UBS separerade vid konkurs eller liknande.

Föreningen har den 11 april 2001 inkommit med en skrivelse tillsammans med en PM från UBS. Av skrivelsen och av det den 12 april insända skuldtäckningsregistret framgår att föreningen, trots inspektionens bedömning att de två fordringsbevisen inte kunde anses vara skuldtäckningssgilla tillgångar, använder de två fordringsbevisen utfärdade av UBS för skuldtäckning. I skrivelsen hemställer föreningen att, om inspektionen inte godkänner fordringsbevisen för skuldtäckning enligt 7 kap. 10 § första stycket 12 FRL dvs. såsom aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, föreningen skall medges en dispens på sex månader för att kunna göra omplaceringar av tillgångarna.

Föreningen har inkommit med ytterligare skrivelser i vilka olika frågeställningar kring fordringsbevisen utförligt utvecklats. På uttrycklig fråga från inspektionen om tillgångarna är pantsatta enligt svensk lag till säkerhet för föreningens fordran på UBS har föreningen uppgivit i huvudsak följande.

Tillämplig lag för de aktuella fordringsbevisen är engelsk lag. Eftersom en eventuell pantsättnings giltighet skulle komma att bedömas enligt utländsk rätt, så är det inte möjligt för UBS att vidare uttala sig i denna fråga och därvid vad som skulle gälla vid en eventuell obeståndssituation i framtiden. Detta skulle kräva infordrande av s.k. legal opinions. Enligt föreningen är aktierna avskilda för föreningens räkning till säkerhet för de angivna fordringsbevisen.

Finansinspektionens bedömning

Frågan i detta ärende är om de fordringsbevis som föreningen skuldtäckt med enligt 7 kap. 10 § första stycket 11 FRL är en sådan tillgång som där anges dvs. ”aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier ....”.

I förarbetena till skuldtäckningsbestämmelsen (prop.1994/95:184 s.167) anføres allmänt sett att utifrån tillämpnings- och tillsynssynpunkter placeringsregler för försäkringsbolag, utöver krav på matchning och diversifiering, bör bygga på att endast tillgångar som uppfyller en viss kvalitet i fråga om kreditvärdighet, värdebeständighet eller likviditet godtas för skuldtäckning. För det ändamålet bör det i lagstiftningen uttryckligen anges vilka tillgångsslag som är tillåtna för skuldtäckning. Motsvarande synsätt får anses komma till uttryck i tredje generationens försäkringsdirektiv.

I förarbetena (prop. 1994/95:184 s. 172-173) redovisas ett antal exempel på värdepapper som, enligt lagstiftaren, har sådana egenskaper att de skulle kunna jämföras med aktier i publika aktiebolag och alltså borde få användas för skuldtäckning (se bilaga 1).

Mot bakgrund av de redovisade uttalandena i förarbetena och mot bakgrund av de uppgifter som föreningen lämnat rörande fordringsbevisen bl.a. beträffande pantsättning och vad som gäller vid en eventuell obeståndssituation, finner Finansinspektionen att de av UBS utfärdade fordringsbevisen ur skuldtäckningssynpunkt inte kan jämföras med aktier i den mening som avses i 7 kap. 10 § första stycket 11 FRL. Enligt Finansinspektionen är aktierna inte avskilda för föreningens räkning till säkerhet för de angivna fordringsbevisen på sådant sätt att de enligt lagen kan accepteras för skuldtäckning. De får följaktligen inte användas för skuldtäckning såsom jämförda med aktier och de kan inte heller i övrigt användas för skuldtäckning eftersom de saknar nominellt belopp. Då föreningen vid skuldtäckningen avviker från de författningar som gäller för verksamheten, föreligger grund för föreläggande enligt 71 § andra stycket lagen (1972:272) om understödsföreningar.

Vad slutligen gäller föreningens begäran om tillfälligt undantag enligt 7 kap. 10 § sista stycket FRL anser Finansinspektionen, med hänsyn bl.a. till engagemangets storlek, att en viss anpassningstid bör medges. Föreningen bör därför medges att längst till den 30 april 2002 få använda de nu aktuella fordringsbevisen för skuldtäckning enligt nämnda lagrum första stycket 11.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören efter föredragning av enhetschefen Bo Lundgren. I den slutliga handläggningen har även

avdelningschefen Jarl Symreng samt enhetscheferna Eva Ekström och Bertil Sjöo deltagit.

Hur man överklagar, se bilaga 2

Claes Norgren

Bo Lundgren

Bilaga 1

- Interimsbevis och emissionsbevis (teckningsrättsbevis och delbevis) samt depåbevis anses utan vidare böra jämföras med aktier och således få användas för skuldtäckning. Även depåbevis bör jämföras med aktier. Depåbevis är en aktieägares rätt gentemot den som för hans räkning förvarar aktiebrev i ett utländskt bolag.
- När det gäller kombinationer av delägarbevis och fordringsrätter hänvisas till ett uttalande i prop. 1990/91:142 om handel och tjänster på värdepappersmarknaden m.m. enligt vilken konvertibla skuldebrev, skuldebrev med optionsrätt till nyteckning samt vinstandelsbevis och konvertibla vinstandelsbevis kan sägas utgöra mellanformer mellan delägar rätt och fordringsrätt. Beroende på hur den utnyttjas är den alltså antingen att betrakta som delägar rätt eller som fordringsrätt utgiven av emittent. Enligt prop. 1994/95:184 får dess karaktär avgöras beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Om det vid tidpunkten för bedömningen är mest antagligt att konverteringsrätten eller optionen kommer att utnyttjas, bör instrumentet jämföras med aktier och vice versa.
- En aktieindexobligation kännetecknas av att det belopp som skall betalas på förfallodagen är knutet till något av de aktieindex som obligationsköparen valt. På återbetalningsdagen utbetala obligationens nominella värde plus ett belopp vars storlek är relaterat till aktieindexets uppgång under löptiden. Om aktieindexet utvecklats negativt under löptiden återbetalas minst obligationens nominella värde. En sådan obligation bör inte jämföras med aktier, utan skall hänföras till kategorin obligationer eller andra skuldförbindelser, under förutsättning att åtminstone ett givet nominellt belopp skall utbetalas på förfallodagen.
- Förlagsbevis och förlagsandelsbevis skiljer sig från obligation främst genom att den medför rätt till betalning först efter låntagarens övriga borgenärer. Det upplånade beloppet kan betraktas som ett slags kapital som står nära riskkapital. Eftersom aktier nu får användas för skuldtäckning finns det enligt regeringen ingen grund för att inte tillåta förlagsbevis och förlagsandelsbevis för skuldtäckning. I riskhänseende ligger de mellan ej efterställda obligationer och aktier. Vid tillämpningen av begränsningsreglerna för tillgångsslag och enhandsengagemang bör de likställas med aktier.
- Vad gäller andelar i värdepappersfonder konstateras i propositionen att sådana dittills inte fått användas av livförsäkringsbolag för skuldtäckning. Sådana andelar ansågs emellertid inte utan vidare vara att jämföras med aktier, utan det föreslogs en särskild punkt (17) i skuldtäckningsbestämmelsen som skulle reglera möjligheten att skuldäcka

med andelar i värdepappersfonder. Den särskilda regleringen kompletterades med uttryckligt krav på genomlysning för bolagets aktieinnehav (7:10 b § FRL). En förutsättning för skuldtäckning är emellertid att fonden eller fondföretagen huvudsakligen placerar i sådana tillgångar som försäkringsbolaget kunnat använda för skuldtäckning om bolaget haft tillgångarna i egen portfölj.

Enligt prop. 1994/95:184 s.267 gäller att aktier och andra värdepapper som får användas för skuldtäckning skall vara överlåtbara.